

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ (Ιανουάριος 2008)

Συγγραφέας: Στ. Δήμας

I

Το θέμα των κλιματικών αλλαγών αποτελεί δικαίως πρώτη προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να είναι και για όλο τον κόσμο, γιατί είναι η μεγαλύτερη απειλή στον πλανήτη μας. Δεν είναι μόνο περιβαλλοντική απειλή. Είναι απειλή ασφάλειας, δεδομένου ότι ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είπε τα τρία μεγάλα προβλήματα στην Αφρική. Το Νταρφούρ, η Μπουρκίνα Φάσο και το θέμα της Σομαλίας, έχουν την αιτία σε οικολογικά προβλήματα και κυρίως στο γεγονός της ξηρασίας και της λειψυδρίας. Αυτά έχουν προκαλέσει τις διαμάχες, καταρχήν, για το νερό και στη συνέχεια επεκτάθηκαν και σε άλλους τομείς. Τέτοιου είδους διενέξεις θα είναι ακόμη εντονότερες στο μέλλον. Επομένως, είναι θέμα ασφάλειας και πολιτικό, θέμα οικονομικό, καθώς η κλιματική αλλαγή θα έχει επιπτώσεις σε διάφορους τομείς της οικονομίας, όπως ο αγροτικός τομέας που θα έχει συνέπειες και στην Ελλάδα. Θα υπάρξει λιγότερη παραγωγή αγροτικών αγαθών, πρόβλημα στην αλυσίδα τροφίμων. Οι πολύ φτωχές περιοχές του κόσμου θα υποφέρουν.

Υπάρχει πρόβλημα οικολογικό, δεδομένου ότι πολλά μέρη του πλανήτη θα επηρεαστούν αρνητικά -έβλεπα στις εφημερίδες, σήμερα και χθες- για την βιοποικιλότητα. Για παράδειγμα, τα πουλιά, σύμφωνα με μελέτη της Βασιλικής εταιρίας Πτηνών του Ενωμένου Βασιλείου, θα μεταναστεύσουν στην Ελλάδα, συγκεκριμένα από το Ταϊναρο, που είναι το τέλος της ηπειρωτικής Ελλάδος και θα πάνε πέραν των συνόρων, δηλαδή περίπου 550 χιλιόμετρα πιο πάνω.

Υπάρχουν προβλήματα υγείας. Προβλέπουμε ότι πάρα πολλές ασθένειες, οι οποίες ήταν τροπικές και περιορίζονταν στη νότια Ευρώπη, μετακινούνται προς το βορά. Για πρώτη φορά είχαμε φέτος την ασθένεια της μπλε γλώσσας στο Ενωμένο

Βασίλειο, που δεν έχει παρουσιαστεί ποτέ στην ιστορία. Ήταν μια ασθένεια που υπήρχε στη βόρειο Αφρική, μετανάστευσε στη νότια Ευρώπη και τώρα πηγαίνει σε βορειότερα κλίματα.

Ως προς τα οικολογικά προβλήματα που ανέφερα, μεταξύ των άλλων, θα ανέβει η στάθμη της θάλασσας, με αποτέλεσμα πολλές και μεγάλες περιοχές του πλανήτη μας να πλημμυρίσουν. Στο Μεσολόγγι, στον Αμβρακικό κόλπο και άλλες περιοχές (και) της Ελλάδος θα έχουμε πρόβλημα. Για παράδειγμα, στο δέλτα του Νείλου δύο εκατομμύρια άνθρωποι θα πρέπει να εγκαταλείψουν την περιοχή. Στην περιοχή του Μπαγκλαντές πολύ περισσότερα εκατομμύρια θα αναγκαστούν να φύγουν, με αποτέλεσμα να έχουμε και οικολογικούς πρόσφυγες, οι οποίοι θα προκαλέσουν προβλήματα οικονομικά και πολιτικά. Υπάρχει μια σειρά άλλων επιπτώσεων. Δεν θέλω να αναφερθώ σε αυτές. Θα τις έχετε διαβάσει σε εφημερίδες που κάθε τόσο ανακαλύπτουν τι άλλο θα συμβεί στον πλανήτη μας, εφόσον αφήσουμε τη μέση θερμοκρασία του πλανήτη να ανεβεί, ιδίως αν ξεπεράσει τους 2 βαθμούς Κελσίου μέχρι το 2050.

Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε στο 0,75% της μονάδας Κελσίου πάνω από τις θερμοκρασίες που επικρατούσαν πριν από 150 χρόνια. Αυτή η αύξηση μέσα σε 150 χρόνια, αν σκεφτούμε την εκατομμυρίων ετών ιστορία του πλανήτη μας είναι πραγματικά πολύ μεγάλη και τρέχει με επικίνδυνους ρυθμούς. Εάν συνεχίσουμε χωρίς να παίρνουμε μέτρα, θα έχουμε μέχρι το 2050 ξεπεράσει κατά πολύ τους 2 βαθμούς -υπολογίζουν 2 έως 6 βαθμούς. Με τα μέτρα τα οποία θα πάρουμε υπολογίζουμε ότι δεν θα φτάσουμε σε τόσο υψηλές θερμοκρασίες, αλλά δεν θέλουμε να ξεπεράσουμε ούτε τους 2 βαθμούς. Δύο βαθμοί είναι ήδη το σημείο από το οποίο οι επιπτώσεις που θα υπάρξουν είναι μη αναστρέψιμες.

Το γεγονός ότι πρέπει να πάρουμε μέτρα για τις κλιματικές αλλαγές έχει γίνει δεκτό από την επιστήμη και από όλους εκείνους, οι οποίοι χρησιμοποιούν την κοινή λογική και ακούν το τι λέει η επιστήμη, διαμορφώνοντας την πολιτική τους ανάλογα. Υπάρχουν βέβαια και χώρες, οι οποίες δεν θέλουν την επιστήμη. Τελευταία, λόγω της έντονης πίεσης από την κοινή γνώμη αρχίζουν και αυτές οι χώρες και αλλάζουν.

Θα σας πω, λοιπόν, τι σκεφτόταν πριν από τη Διάσκεψη στο Μπαλί η Ευρωπαϊκή Ένωση, πως προετοιμαστήκαμε και ποιο είναι το πρόγραμμα για τα επόμενα δύο χρόνια. Επίσης, θα σας αναφέρω τι κάνουμε, γιατί αυτές τις μέρες πρόκειται να πάρουμε πολύ σημαντικές αποφάσεις για τη δέσμη μέτρων σχετικά με το κλίμα και την ενέργεια. Πρόκειται για μια δέσμη μέτρων, η οποία θα επιτρέψει στην Ένωση να πετύχει το στόχο του 20% μείωσης μέχρι το 2020 ή 30%, εφόσον άλλες χώρες του κόσμου ακολουθήσουν μια διεθνή συμφωνία. Ίσως αυτό θα είναι το θέμα για το οποίο θα μπορούσα να σας πω περισσότερα. Χρειάζεται να είναι ενήμεροι οι Βουλευτές, αλλά και η Κυβέρνηση. Κάνουμε μια έντονη προσπάθεια να επισκεφτούμε ή να μας επισκεφθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι 27 χώρες-μέλη, για να τους ενημερώσουμε για το πακέτο. Σε αρκετές χώρες έχουμε συναντηθεί με τους πρωθυπουργούς. Στις περισσότερες έχουμε συναντηθεί με τους υπουργούς ενέργειας, περιβάλλοντος και οικονομικών εν σώματι, για να τους ενημερώσουμε γιατί το φαινόμενο του θερμοκηπίου έχει επιπτώσεις σε όλους αυτούς τους τομείς. Πρέπει, λοιπόν, οι χώρες να είναι ενήμερες, ιδιαίτερα όσες έχουν μεγαλύτερα προβλήματα. Σ' αυτές επιθυμώ να αναφέρω ότι δεν κατατάσσεται η Ελλάδα. Έχουμε στόχους, έχουμε πολύ σημαντικούς στόχους και η προσπάθεια θα είναι μεγάλη, αλλά δεν αντιμετωπίζουμε τα ίδια προβλήματα που αντιμετωπίζουν άλλες χώρες.

Πριν από τη Διάσκεψη στο Μπαλί είχαμε εργασθεί πολύ σκληρά. Η Επιτροπή είχε κάνει τις προτάσεις της τον περασμένο Ιανουάριο στο Συμβούλιο των Πρωθυπουργών. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πέρυσι τον Μάρτιο ενέκρινε μετά από πολύ σκληρή μάχη και χάρη στις προσπάθειες που έκανε ο πρόεδρος της Επιτροπής Μ. Μπαρόζο, αλλά και η Ά. Μέρκελ -η οποία προήδρευε της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκείνη την εποχή-, ώστε να καθορίσουμε τους στόχους σε 20-20-20 μέχρι το 2020. Δηλαδή, 20% ενεργειακή αποδοτικότητα, 20% οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, 20% η γενική μείωση όλων των αερίων θερμοκηπίου, με τη ρητή δέσμευση ότι εάν υπάρξει διεθνής συμφωνία, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να πάει στο 30%. Εγώ είχα δηλώσει ότι, αν χρειασθεί και αν συμφωνήσουν οι άλλες χώρες, η Ένωση είναι έτοιμη να πάει και πέρα του 30%.

Ετοιμαζόμενοι για το Μπαλί είχαμε μια σειρά διμερών συναντήσεων με τις ΗΠΑ, την Κίνα, την Ινδία και άλλες χώρες ιδίως αναπτυσσόμενες, ώστε να προχωρήσουμε

σε καλύτερη κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Είχαμε διάφορες πολυεθνικές συναντήσεις, όπως είναι η συνάντηση των 8 συν 5 που είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες. Η συνάντηση έγινε στα Ηνωμένα Έθνη από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ήταν μια πολύ σημαντική συνάντηση, όπου παρέστησαν 80 αρχηγοί κρατών. Αυτό δεν έχει συμβεί προηγουμένως σε τέτοιου είδους συναντήσεις και συνετέλεσε στο να πετύχουμε τους στόχους στο Μπαλί. Επίσης, πραγματοποιήθηκε μία συνάντηση με τον Πρόεδρο Μπους στην Ουάσιγκτον των λεγομένων μεγάλων οικονομιών ή των χωρών που εκπέμπουν περισσότερο διοξείδιο του άνθρακα. Τέλος, στο Μπαλί, όπου είχαμε μία πραγματικά σκληρή διαπραγμάτευση με πολλές συγκινήσεις, καταλήξαμε σε μία ικανοποιητική συμφωνία. Είδα εδώ στην Ελλάδα ότι η επίσημη αντίδραση ήταν ότι τα αποτελέσματα ήταν φτωχά. Δεν νομίζω ότι ήταν φτωχά. Αν γνωρίζει κανείς το θέμα, πιστεύω ότι θα θεωρήσει ότι είναι πολύ σημαντικά αποτελέσματα. Αυτή είναι η γενική αναγνώριση, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση, που παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο παγκοσμίως, και ο Επίτροπος Περιβάλλοντος είναι αυτός που καθορίζει την πολιτική και κάνει εισηγήσεις.

Για τη διάσκεψη του Μπαλί είχαμε θέσει ορισμένους στόχους. Δεν υπήρχε δυνατότητα να πετύχουμε συμφωνία για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Το Μπαλί δεν ήταν ο τόπος που θα κάναμε αυτή τη συμφωνία. Αυτό που είχαμε πει ήταν ότι, πρώτον, θα ζητήσουμε από τα κράτη-μέλη να συνεχίσουμε όχι τον ανεπίσημο διάλογο που υπήρχε μέχρι τότε και τον οποίο είχαμε συμφωνήσει στο Μόντρεαλ, αλλά να αρχίσουμε επισήμως διαπραγματεύσεις. Δεύτερος στόχος ήταν να συμφωνήσουμε ότι θα τελειώσουμε αυτές τις διαπραγματεύσεις σε δύο χρόνια, δηλαδή στο τέλος του 2009, ώστε να έχουμε χρόνο για την επικύρωση των συμφωνιών να μην υπάρχει κενό μετά το 2012, οπότε λήγει η πρώτη περίοδος του Κιότο.

Πετύχαμε, λοιπόν, στις επίσημες διαπραγματεύσεις να συμφωνήσουν σε νέες διαπραγματεύσεις το 2009. Επίσης, συμφωνήσαμε ότι τα θέματα τα οποία θα συζητήσουμε θα είναι αυτά που είχε προτείνει η Ένωση, δηλαδή το θέμα της αποψίλωσης των δασών, το πώς θα αποτρέψουμε την καταστροφή των τροπικών δασών, το θέμα της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, το θέμα της μεταφοράς της τεχνολογίας και το πώς θα γίνεται η χρηματοδότηση για τη μεταφορά της τεχνολογίας και μία σειρά άλλα μικρότερης σημασίας θέματα. Επίσης συζητήσαμε και

το πώς θα γίνει αυτή η διαπραγμάτευση, δηλαδή, ένα πρόγραμμα εργασίας με ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Τι δεν πετύχαμε από αυτά που ζητούσε η Ευρωπαϊκή Ένωση: Δεν πετύχαμε να έχουμε συγκεκριμένο στόχο μείωσης, ένα πλαίσιο των μειώσεων, οι οποίες χρειάζονται για το 2020. Υπήρχαν και άλλες αναφορές σε μεγαλύτερη διακύμανση. Αυτό δεν το πετύχαμε στο κείμενο της απόφασης. Έγινε πολύ μεγάλη διαπραγμάτευση. Πετύχαμε τελικά να γίνει αναφορά σε μία υποσημείωση, η οποία είναι πολύ σημαντική, διότι αναφέρεται σε αυτό το ποσοστό. Επομένως, το βάλουμε μέσα πάλι, εμμέσως. Αυτό δεν το έχουν καταλάβει πολλοί και, ίσως, γι' αυτό βλέπουν ότι δεν πετύχαμε αυτόν το στόχο. Όλους σχεδόν τους στόχους, πλην αυτού, τους πετύχαμε. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε δύο χρόνια σκληρής εργασίας μπροστά μας. Πρέπει να τα εκμεταλλευτούμε με διμερείς επαφές, με προγραμματισμένες συναντήσεις, ώστε να γίνει η διαπραγμάτευση των λεπτομερειών για να μπορέσουμε να πετύχουμε συμφωνία μέχρι το 2009.

III

Ο τρόπος, με τον οποίο επετεύχθη η Συμφωνία στο Μπαλί, είναι ο εξής: Επρόκειτο να τελειώσουμε την Παρασκευή και τελειώσαμε το Σάββατο. Συνήθως, σε όλες τις άλλες συναντήσεις που έχω λάβει μέρος τελειώνουμε τη νύχτα της Παρασκευής. Αυτή τη φορά δεν τα καταφέραμε. Πήγαμε και την επόμενη ημέρα. Ήταν δραματικός ο τρόπος με τον οποίο τελείωσε η συνάντηση. Συμφωνήσαμε, όταν σχεδόν την τελευταία στιγμή οι ΗΠΑ είπαν: «εμείς δεν συμφωνούμε με την πρώτη αναπληρώτρια του Υπουργείου Εξωτερικών». Δεν είχε συμβεί άλλοτε σε διεθνή συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Δεν ήταν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Μιλάμε για τους υπουργούς. Όλοι οι σύνεδροι και οι Υπουργοί σηκώθηκαν όρθιοι και άρχισαν να «γιουχάρουν» τις ΗΠΑ. Διαμαρτύρονταν, φώναζαν. Ο αρμόδιος Υπουργός από τη Νέα Γουϊνέα-Παπούα είπε στις ΗΠΑ ότι, επειδή θέλετε να ηγείσθε των προσπαθειών για την κλιματική αλλαγή, κάντε το. Διαφορετικά φύγετε από τη μέση και μην αποτελείτε εμπόδιο. Επακολούθησε ένας πολύ μεγάλος θόρυβος. Ήταν, πράγματι, κάτι που δεν έχει συμβεί ποτέ προηγουμένως. Μετά από 5 λεπτά γύρισε η αρμόδια

Υπουργός και είπε: «Συμφωνούμε.» Έτσι πετύχαμε αυτήν τη Συμφωνία, η οποία ήταν πραγματικά ψυχοφθόρα.

Ποιος ήταν ο λόγος που πετύχαμε τη Συμφωνία; Σε αυτού του είδους τις διασκέψεις χρειάζεται συμφωνία όλων και όχι της πλειοψηφίας. Πέραν από τις δουλειές που κάναμε εμείς στην Ευρωπαϊκή Ένωση -γιατί πράγματι παίξαμε πρωταγωνιστικό ρόλο-, πέραν της συνεχούς διαπραγμάτευσης και προσπάθειας να πείσουμε, η Ένωση έπαιξε τεράστιο ρόλο όπως και άλλες χώρες, λ.χ. η Νότιος Αφρική. Ο κύριος έπαινος ανήκει στην παγκόσμια κοινή γνώμη. Στην πραγματικότητα, οι πολίτες του κόσμου προσπάθησαν να συμφωνήσουν εκεί. Έπαιξαν ρόλο τα μηνύματα από τις εφημερίδες όλου του κόσμου και οι κινητοποιήσεις που γίνονταν σε διάφορες πρωτεύουσες και πόλεις του κόσμου εκείνες τις ημέρες. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, που εκπροσωπούσαν όλο τον κόσμο, συντέλεσαν στο να πειστούν οι κυβερνήσεις να συμφωνήσουν για το θέμα της επίσημης έναρξης των διαδικασιών για την κλιματική αλλαγή.

Η κοινή γνώμη είχε, επίσης, δώσει μηνύματα, πριν από λίγες ημέρες με τις εκλογές στην Αυστραλία, όπου το κύριο θέμα της προεκλογικής εκστρατείας ήταν κατά πόσο η Αυστραλία θα επικυρώσει το Κιότο ή όχι. Είδατε το αποτέλεσμα των εκλογών. Γι' αυτό ο πρωθυπουργός της Αυστραλίας επικύρωσε το Κιότο και, βεβαίως, έγινε δεκτός με μεγάλο ενθουσιασμό. Μετά από δική μου παρέμβαση, όταν του είπα ότι πρέπει να συμφωνήσει και στο θέμα των στόχων μέχρι 40%, βγήκε και ο αρχηγός της νυν αντιπολίτευσης, πρώην πρωθυπουργός, και είπε ότι συμφωνεί. Ήταν μια περίεργη κατάσταση στην Αυστραλία. Συμφώνησε και σε αυτό. Επομένως, η Αυστραλία ξαφνικά από χώρα που αντιδρούσε έγινε πολύ σημαντικός παράγοντας για την επίτευξη συμφωνίας. Θα μας βοηθήσει πολύ αυτά τα δύο χρόνια. Αυτό είναι το διεθνές πλαίσιο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση για να συνεχίσει να έχει αυτόν τον πρωταγωνιστικό ρόλο και για να συντελέσει στην επίτευξη συμφωνίας, χρειάζεται να συνεχίσει αυτές τις προσπάθειες. Πρέπει επίσης όσα διδάσκει και ζητάει από τους άλλους, να τα κάνει και η ίδια. Γι' αυτό, λοιπόν, αυτές τις ημέρες έχουμε το πακέτο των μέτρων, με τα οποία θα μπορέσουμε να επιτύχουμε τους στόχους του 20% και 30%, με συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες θα είναι πολύ σημαντικές για όλες τις χώρες της Ένωσης, με τεράστια οικονομική συνέπεια βεβαίως και για τη χώρα μας. Για να

καταλάβετε τα ποσά, για τα οποία μιλάμε, μόνο από τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα ετησίως θα έχουμε ένα έσοδο για την Ευρωπαϊκή Ένωση της τάξεως των 30-50 δισεκατομμυρίων ευρώ. Δηλαδή, είναι περίπου πάνω από το 1/3 του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

IV

Επομένως μιλάμε για πολύ σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις. Υπάρχει βεβαίως επιπλέον κόστος και όφελος με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και με τα διάφορα μέτρα, τα οποία εισηγούμαστε για την εξοικονόμηση ενέργειας. Κατά τη γνώμη μου και σύμφωνα με τις μελέτες που έχουμε, το όφελος είναι μεγαλύτερο από το κόστος. Χαίρομαι που αυτές τις ημέρες γίνεται συζήτηση και εδώ στη χώρα μας για διάφορα μικρά μεν μέτρα, τα οποία όμως, έχουν σημασία, όπως είναι οι λαμπτήρες και άλλα. Δεν είναι μόνο μέτρο εξοικονόμησης ενέργειας, αλλά και εξοικονόμησης από το λογαριασμό της ΔΕΗ. Όταν εξοικονομείς ενέργεια, εξοικονομείς και χρήματα. Μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα έχεις την απόσβεση των χρημάτων που έχεις πληρώσει. Βέβαια, τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας είναι τα ευκολότερα, τα φθηνότερα και τα ταχύτερα, αφού έχουν απόδοση, για να περιορίσουμε την εξάρτησή μας από το πετρέλαιο και, ταυτόχρονα, συμβάλλουν στην καλύτερη ποιότητα του αέρα. Επομένως μιλάμε για πολύ σημαντικά οφέλη.

Ποια είναι τα μέτρα που θα πάρουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι μια Οδηγία, η οποία θα αλλάξει το σύστημα εμπορίας του διοξειδίου του άνθρακα και των άλλων αερίων του θερμοκηπίου και θα εισάγει σημαντικές αλλαγές, οι οποίες θα βελτιώσουν το σύστημα. Σημειωτέον, ότι το δικό μας σύστημα εμπορίας είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο, το 80% περίπου της παγκόσμιας αγοράς του διοξειδίου του άνθρακα. Αρχίζουμε και το συνδέουμε με διάφορα άλλα συστήματα από άλλες χώρες του κόσμου, μεταξύ των οποίων, η Καλιφόρνια, η Νέα Υόρκη, ορισμένες Πολιτείες του Καναδά, η Νορβηγία κ.λπ.

Το σύστημα αυτό θα μας επιτρέψει να κάνουμε το μεγαλύτερο, πάνω από 50%, της επιτυχίας του στόχου μας. Ο στόχος του 20%, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, θα

επιτευχθεί από το σύστημα αυτό, το οποίο είναι και ο πιο αποτελεσματικός, από οικονομικής πλευράς, τρόπος μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου. Αυτή είναι μία Οδηγία πολύ σημαντική. Θα μας δώσει, όπως είπα, το μεγαλύτερο μέρος του στόχου μας.

Η δεύτερη Οδηγία είναι για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου από όλους εκείνους τους τομείς, οι οποίοι δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας των αερίων του θερμοκηπίου, γιατί το σύστημα αυτό καλύπτει περίπου το 48% των εγκαταστάσεων, που εκπέμπουν διοξείδιο του άνθρακα στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λίγο παραπάνω από το 50% των αερίων. Υπάρχει, δηλαδή, μια μικρή διαφορά στους αριθμούς.

Όλοι οι τομείς, οι οποίοι δεν καλύπτονται από αυτό το σύστημα, όπως είναι τα αέρια που προέρχονται από τις αγροτικές ενασχολήσεις, τις χωματερές ή τις συγκοινωνίες, θα πρέπει να έχουν ένα άλλο στόχο μείωσης για κάθε χώρα. Δηλαδή, κάθε χώρα θα έχει ένα συγκεκριμένο στόχο μείωσης ή αύξησης των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό είναι το δεύτερο πολύ σημαντικό επίσης νομοθέτημα.

Το τρίτο είναι το θέμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Πρέπει μέχρι το 2020 να πετύχουμε το 20% της ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές. Αυτή τη στιγμή έχουμε στην Ένωση περίπου 8,5% από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επομένως, μένει ακόμη 11,5% που πρέπει να συμπληρώσουμε. Κάθε χρόνο η Ελλάδα είναι περίπου στο μέσο όρο, στο 11%. Δεν είναι το νούμερο για όλες τις χώρες το ίδιο, γιατί τα οικονομικά δεδομένα είναι διαφορετικά σε κάθε χώρα. Ως εκ τούτου, έχουμε μια απλή φόρμουλα. Υπολογίζουμε ότι μας υπολείπεται 11,5% για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, το μοιράζουμε στα δύο. Το 5,75% ισχύει για όλες τις χώρες. Αυτό αυξάνεται, κατά ένα ποσοστό, σύμφωνα με το κατά κεφαλήν εισόδημα σε κάθε χώρα, ώστε να ληφθούν υπόψη οι εισοδηματικές διαφορές, οι διαφορές πλούτου μεταξύ των χωρών και το κόστος που θα έχει η κάθε χώρα για να πετύχει το στόχο και να έχουμε μία ισορροπία.

Το κόστος για όλες τις χώρες της Ένωσης θα είναι περίπου το ίδιο. Το ίδιο κάνουμε και με τα άλλα δύο νομοθετήματα που προανέφερα και για το θέμα του περιορισμού των ρύπων από τους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και από το ίδιο το σύστημα. Αυτά θα

συζητηθούν στις 23.11.2008. Γίνεται πολύ μεγάλη συζήτηση. Ορισμένες εφημερίδες ασχολούνται καθημερινά με αυτό το θέμα. Στη συνέχεια δεν θα είναι εύκολη συζήτηση και στην Επιτροπή και στα διάφορα Συμβούλια, (Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Ευρωπαϊκό, το Μάρτιο). Ελπίζουμε ότι οι ηγεσίες των χωρών, οι οποίες έχουν δεσμευθεί για αυτούς τους στόχους, θα συμφωνήσουν και στα συγκεκριμένα μέτρα. Η δυσκολία είναι η εξής: Είναι εύκολο να συμφωνήσεις σε γενικές αρχές, αλλά όταν έρχεται το συγκεκριμένο μέτρο νόμου, με το οποίο πρέπει να εναρμονιστείς, κάθε χώρα αρνείται, λέγοντας οι άλλες χώρες να κάνουν τις μειώσεις.

Ο κ. Μητσοτάκης ανέφερε το θέμα των αυτοκινήτων. Εάν διαβάσατε, θα είδατε πόσο μεγάλη αντίδραση υπήρξε όχι από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά από τις σχετικές βιομηχανίες. Αντίθετα, οι πολίτες της έχουν να κερδίσουν από το ότι τα αυτοκίνητα θα είναι πιο αποδοτικά από πλευράς ενέργειας. Αντί να δίνει κάποιος 50 ευρώ για να γεμίσει το ρεζερβουάρ του αυτοκινήτου του, θα δίνει 40 ευρώ. Μάλιστα, με τις τιμές του πετρελαίου και της βενζίνης που ανεβαίνουν συνεχώς, η σημασία αυτή θα είναι μεγαλύτερη. Επομένως, οι Ευρωπαίοι πολίτες θα κερδίσουν από αυτό. Επίσης θα κερδίσει το περιβάλλον, γιατί θα έχουμε λιγότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, θα μπορέσουμε να πετύχουμε τους στόχους μας και για το Κιότο και για το 2020 και επιπλέον, θα έχουμε καθαρότερο ατμοσφαιρικό αέρα. Πάντοτε, όταν έχουμε συγκεκριμένα μέτρα, υπάρχει αντίδραση και προβληματισμός.

V

Έχουμε και διάφορα άλλα θέματα, όπως το θέμα των βιοκαυσίμων που περιλαμβάνεται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το θέμα του εγκλωβισμού και της διατήρησης του διοξειδίου του άνθρακα, μια τεχνολογία υπό ανάπτυξη ή άλλες Οδηγίες, οι οποίες θα προωθηθούν για την εξοικονόμηση ενέργειας από διάφορες ηλεκτρικές συσκευές. Πρόκειται για μια σειρά νομοθετημάτων που θα επιτρέψουν στην Ένωση και στα κράτη-μέλη να πετύχουν τους στόχους τους, που είναι το 30%, εφόσον συμφωνήσουν διεθνώς ή το 20%, εφόσον προχωρήσει μονομερώς. Όλα αυτά, σύμφωνα με μελέτες που έχουμε κάνει, έχουν τεράστια οικονομικά οφέλη, πέραν των περιβαλλοντικών. Ανέφερα, προηγουμένως, ότι εξοικονόμηση ενέργειας σημαίνει

εξοικονόμηση χρημάτων, αλλά έχουμε και το τεράστιο θέμα της ασφάλειας των προμηθειών, ιδίως, σε πετρέλαιο ή σε εισαγόμενες πρώτες ύλες. Η εξάρτηση της Ευρώπης θα περιοριστεί κατά το ποσοστό που θα αυξηθούν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή θα εξοικονομηθεί ενέργεια με τα συστήματα που εισηγούμεθα. Το θέμα του συστήματος της εκπομπής του διοξειδίου του άνθρακα είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί θα παίζει συνεχώς αυξανόμενο ρόλο στις οικονομίες των κρατών-μελών.

Το κείμενο αποτελεί ομιλία που πραγματοποιήθηκε την 17η Ιανουαρίου 2008 στην Ειδική Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων.